

דף פא.

עין משפט ד.

יור"ד סימן שלא פעיף ב

ב. ג. בזמן הזה אפי' במקום שהחזיקו בו עולי בבל ואפי' בימי עזרא אין חיוב תרומות ומעשרות מן התורה אלא מדבריהם^ז שאין ביאת כולכם "שכי תבואו" משמע ביאת כולכם ולא ביאת מקצתן.

הגה: ויש חולקין^ח וסבירא להם דעכשיו בארץ ישראל חייב בתרומות ומעשרות מן התורה, אך לא נהגו כן.

עין משפט ו.

יור"ד סימן רצו פעיף ג.

ג. אסור לזרוע ירקות או תבואה בצד הגפנים או ליטע גפן בצד הירק או התבואה, ואם עשה כן אע"פ שאינו לוקה הרי זה קידש ונאסרו שניהם בהנאה, הירק או התבואה והגפנים ושורפין את שניהם שנאמר פן תקדש המלאה הזרע, ואפילו הקש של תבואה והעצים של גפנים האלו אסורים בהנאה, ושורפים אותם ולא יסיק בהם תנור וכירים ולא יבשל בהם בעת שריפתן.

ז. מר"ל ביבמות פ"ב ע"א דר"ל ס"ל כרבנן דקיי"ל יחיד ורבים הלכה כרבים, הגם שקיי"ל הלכה כרבי יוחנן לגבי ר"ל בפלוגתייהו עצמם, עיין בבאר הגולה אות ז' מה"ה, ומה שכתב השו"ע בסעיף א' דגם שלא בפני הבית חייבים בתו"מ זה כשכל ישראל יושבין עליה.

ח. טור בשם ר"י דפסק כרבי יוחנן, דלא שייך האי טעמא דביאת כולכם אלא בחלה דכתיב בבואכם אבל לא לענין תו"מ. ש"ך ס"ק ד'.

דף פא:

עין משפט ב.

יו"ד סימן קי סעיף א

א. דבר חשוב אוסר במינו ^ט בכל שהוא ^י, והם שבעה דברים ואלו הן: אגוזי פרך ^כ, ורימוני בדן, וחביות סתומות ^ל, וחלפות תרדין ^מ, וקלחי

ט. ה"ה בשאינו מינו לא בטיל. ש"ך ס"ק א'. ועיין בסי' ק"א סוף סעיף ו', ושם בכף החיים. דבר חשוב שאינו בטל הוא ממשנה דערלה פ"ג משנה ז' וכר"ע שם. וזה דאינו בטל זה מדרבנן וספיקו להקל. וכך הוא בהגה בסוף הסעיף.

י. ואפי' באלף לא בטיל. ש"ך ס"ק ב'. ואף איסור דרבנן שאסור רק באכילה אם דרכו להמנות לא בטיל וכן עיקר, ודלא כפר"ת באות ג'. כף החיים אות ד'. ודבר האסור בהנאה שהוא חשוב ונתערב באחרים אפי' באלף כולם אסורים בהנאה, מגמ' ע"ז דף ע"ד, וכן מוסכם מכל הפוסקים. ש"ך ס"ק ב'.

ומ"מ מותר למוכרם לגוי ביחד חוץ מדמי איסור שבהם אם הוא בענין שאין לחוש שהגוי יחזור וימכרנו לישראל. ש"ך שם. וכל זה בשאר איסורין אבל בחמץ בפסח אפי' חטה אחת בתרנגולת שורפין הכל משום חומרא דחמץ, כמבואר באו"ח סי' תמ"ז ותס"ז. ואם דבר האסור בהנאה וחשוב נתן טעם כתבשיל והוציאו הדבר האסור משם פשיטא דמותר התבשיל בהנאה. כף החיים אות ח'.

כ. פרך ובדן שם מקומות הן כן פירש רש"י בזבחים ע"ב ע"ב, וכן פירש ריב"ש בתשובה סי' תמ"ח. והברטנורה בפ"ג דערלה כתב ואני שמעתי אגוזים שקליפתן רכה ונפרכים ביד, וכן פי' התוס' ביבמות ובזבחים שם, ובערוך הביא שני הפירושים. ש"ך ס"ק ג'. ומכיון שלא ברור לנו איזה פי' עיקר יש להחמיר כב' הפירושים והוא שיהיו חשובין ונמכרין במנין. כף החיים אות י"ג.

והא דדבר חשוב אינו בטל היינו דוקא שנמכרים במנין, אבל נמכרים באומד אף שהוא דבר חשוב בטיל. כ"כ הרמב"ם בפ"י המשנה שם בערלה פ"ג משנה ז'. וכ"כ הטור וב"י.

ל. דוקא גדולות אבל קטנות אינם חשובים כדלקמן בסי' קל"ד סעיף ב' בהרמ"א. ש"ך ס"ק ד'. והפר"ח כתב דביין נסך אפי' חביות קטנות לא בטלי ויש להחמיר ולמכור לעכו"ם ולהשליך דמי האיסור אפי' בחביות קטנות ביין נסך. כף החיים אות י"ד. וסתומות היינו בשעת התערובת ואם היו פתוחות ולא נודע מהתערובת עד שנסתמו אסורות דבחר השתא אזלינן. כף החיים אות ט"ו.

מ. פי' הרמב"ם בפ"ג דערלה היינו מה שמחליפות וצומחות, והברטנורה פי' עלין מצלעות התרדין.

כרוב^ב, ודלעת יונית, וככרות של בעל הבית^ס וגם בעלי חיים^ע חשובים הם ואינם בטלים. אבל שאר דברים אע"פ שדרכן לימנות^פ עולין לפי שיעורן ולא בכל שהוא.

א. ב. כל דבר שהוא חשוב אצל בני מקום מהמקומות, אוסר בכל שהוא לפי חשיבותו, ולא הוזכרו דברים אלו אלא לפי שהם אוסרין בכל שהוא בכל מקום.

הגה: י"א דכל דבר שבמנין דהיינו שדרכו למנותו תמיד^ז אינו בטל וכן נוהגין.

ג. פ' הרמב"ם שם עיקר הכרוב הגדל מהם, וכן פירש רש"י בזבחים שם, והברטנורה פירש קלחי כרוב שבארץ ישראל שהם גדולים וטובים.

ס. ולא של נחתום שהם קטנים דבטלי אבל במקום שגם של נחתום גדולים לא בטלי. ש"ך ס"ק ו'.

וכיכרות של בעל הבית של איסור כגון של תרומה וכלאי הכרם. כריתי אות ה'.

ע. ואע"ג דלא אסורים מתחילת ברייתן כגון שור הנסקל או בהמה דרוסה וכה"ג ג"כ לא בטילי מחמת חשיבותן. ש"ך ס"ק ז' מש"ס ופוסקים. ואפי' בעלי חיים כחושים בעלי חיים הן ולא בטלי. כף החיים אות כ'.

פ. ואינם נמכרים באומד כלל עולים לפי שיעורן כיון שאינם חשובים. ש"ך ס"ק ח'.

צ. משמע דלדעת מר"ן השו"ע אפי' דבר שדרכו למנותו תמיד בטל כיון שאינו חשוב חוץ מז' דברים ובעלי חיים וכיוצא בהם שהם חשובים אינם בטלים.

ומשמע דביצים שנמכרים במנין בטלים לדברי מר"ן השו"ע לפי שאינם חשובים כמו אגוזי פרך וכו'. אמנם האחרונים הקשו על דברי השו"ע מכאן לסימן פ"ו ששם כתב מר"ן בסעיף ג' דביצה אסורה אפי' באלף לא בטילה ומשמע א"כ דדבר שבמנין אפי' אינו חשוב לא בטיל כיון שדרכו למנותו תדיר. ואפשר לפרש דביצה כיון דבזה"ז אין מוכרין אותה אלא במנין הוי כמו דברים החשובים שאין בטלים. וכמו שכתב אח"כ מר"ן בסעיף זה דכל דבר שהוא חשוב אוסר בכל שהוא. וכ"כ הכנה"ג בהגהות הב"י אות ו', לתרץ דברי מר"ן השו"ע, וכן הסכים הב"ח דהיום כיון שאין נמצא שמוכרים ביצים בסל הוי כדבר חשוב ולא בטיל, וכן דעת הש"ך בס"ק י'. ועיי' בכף החיים אות כ"ג.

דבר שדרכו לפעמים נמכר במנין ולפעמים באומד בזה יש מחלוקת אם בטיל ובהפ"מ י"ל דבטל. כף החיים אות כ"ד.

רגלים של בהמה גסה לא בטלי דדרך למנותם אבל של בהמה דקה אפי' ניטלו טלפיהם והעבירו השער י"א דבטלי. כף החיים אות כ"ז.

הגה: דבר חשוב שאינו בטל זה מדרבנן, והולכים בספיקו ק לקולא.

ק. היינו שיש ספק אם הוא חשוב או לא אבל בשאר ספיקות אזלינן לחומרא. ש"ך ס"ק י'.